

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2024-932

21.10.2024

Ly Forsikring ASA

Motorvogn

Skade på lastebil – påkoblet saltspreder – ytre påvirkning?

Sikrede meldte om smelteskader på lastebilen. Skaden skyldtes varmegang i en saltspreder, som var festet til bilen med hydrauliske låser. Foretaket engasjerte en takstmann, som uttalte at bilen var utstyrt med et hydraulikkanlegg bestående av oljetank, pumpe og slanger som genererte trykk til det monterte utstyret, og at saltsprederen ble drevet av dette anlegget. Foretaket avsto erstatningskravet under henvisning til at saltsprederen måtte anses som en del av kjøretøyets innretning, og derfor ikke kunne anses som en ytre påvirkning. Sikrede var uenig og hevdet at saltsprederen var en separat og selvstendig innretning som ikke var en del av lastebilen. Sikrede mente at den måtte anses som ytre i forhold til den forsikrede bilen. Nemnda kom til at skaden var dekningsmessig, og viste til at formuleringen "ytte" referer til det objektet som er forsikret og ikke til hvilke gjenstander som fungerer som en enhet.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for skade på lastebil.

Sikredes forsikring omfatter:

3.2.3 Kaskoforsikring

gjelder skade som nevnt i pkt. 3.2.2 og annen skade på bilen oppstått ved sammenstøt, utforkjøring, velting, hærverk eller annen tilfeldig, plutselig ytre påvirkning.

Dessuten dekkes tilfeldig, plutselig og uforutsett brudd eller brekkasje ved bruk av kran, tipp og bakløfter hvis skaden kan henføres til et bestemt uhell.

Sikrede kontaktet 1.12.23 foretaket per telefon og forklarte at "hydraulikk ha(dde) forårsaket skade ... på motor/kjøretøy, men årsaken og omfanget (var) enda ikke klart for (sikrede) på dette tidspunktet".

Etter samtale med takstmann skrev foretaket 22.1.24 følgende til sikrede:

Vår takstmann har forklart følgende, og vi ønsker deres bekreftelse på om dette stemmer:

Det jeg har fått av opplysninger er at bilen er en «krokbil» som enkelt kan skifte utsyr, alt ifra vanlig dumper kasse, asfalt kasse saltspreder+++. Det tar kun noen minutter å skifte utstyret

Saltsprederen drives av bilens hydraulikk, pumper og oljetank sitter montert på bilen og kan drive forskjellig type utstyr. Man kobler bare x antall slanger til utstyret som monteres på bilen og dette blir da styrt ifra førerhus

Sikrede bekreftet samme dag at det var riktig "som ... takstmann forklarer om at det er en krokbil hvor saltsprederen "dras på" og låses fast med fast med hydrauliske låser i bilens ramme. Så er det slanger og ledninger som kobles til bilen. Dette er samme prinsipp på alle biler som brukes til salting, både krokbiler og dumperbiler".

Foretaket avsto 26.1.24 erstatningskravet under henvisning til at skaden ikke kunne anses som en ytre påvirkning. Vedlagt brevet fulgte fagsjefens vurdering av saken etter samtale med takstmannen:

Saltsprederen "dras på" krokbi/en og låses fast med hydrauliske låser i bilens ramme. Det er hydraulikken i denne saltsprederen som har gått varm, og som har medført smelteskader på lastebil. Mest sannsynlig årsak er at saltet har klumpet seg, slik at den har gått varm pga at dette har festet seg. Saltet er en nødvendig del saltsprederens funksjon, og det er ikke riktig å tolke saltet og eventuell fukt som noe ytre. Det er hydraulikken som går varm ved vanlig bruk av bilen og dette fører til en lekkasje som igjen skader bilen. Det foreligger ikke dokumentasjon på at det har vært noe annet i saltsprederen. Det følger av fast nemndspraksis at formuleringen "ytre" betyr "ytre" i forhold til gjenstanden som er forsikret. Når bare lastebilens egne innretninger er involvert i skadeforløpet, kan skaden ikke anses å ha skjedd som følge av ytre påvirkning.

Sikrede påklaget avslaget og skrev bl.a. at:

Det kan ikke være tvil om at saltsprederen er en separat og selvstendig innretning som ikke er en del av lastebilen. Saltsprederen har bl.a. en annen eier ..., og egen forsikring. Saltsprederen var kun midlertidig koblet til lastebilen. Lastebilen er en krokbi som enkelt kan skifte utstyr fra f.eks. dumper-kasse, saltspreder, kombispreder osv. Forholdet kan sammenlignes med en bil med campingvogn eller tilhenger.

Det er derfor ikke riktig at det bare er «lastebilens egne innretninger [som] er involvert i skadeforløpet», slik forsikringsselskapets fagsjef uttaler. Tvert imot er det feil ved den separate og ytre innretningen saltsprederen, som har forårsaket skaden på bilen. Det var ikke noe feil ved selve lastebilen eller dens innretninger, som forårsaket eller medvirket til skaden. Hadde den kjørt med en feilfri saltspreder, så hadde ikke skaden oppstått.

... Det avgjørende i denne sammenhengen er ... ikke om saltet er en "ytre påvirkning" i forhold til saltsprederen, men om feil ved saltsprederen er en "ytre påvirkning" i forhold til den forsikrede lastebilen. Hva som har forårsaket feilen ved saltsprederen, er således ikke avgjørende.

Ifølge leverandøren av saltsprederen ..., så var det sannsynligvis uansett ikke saltet som forårsaket feilen ved saltsprederen. Leverandøren har i etterkant av innmeldt skade opplyst til (sikrede) at de har funnet betydelige feil på datastyringen/overvåkingen av saltsprederen, hovedsakelig grunnet et brent kretskort. Dette har ifølge leverandøren medført at saltsprederen økte oljeforbruket mye mer enn den skulle, noe som igjen har medført overoppheting, og dermed smelteskader på hele bilens hydraulikksystem. Dette innebærer at den samme skaden også ville oppstått på enhver annen lastebil tilkoblet saltsprederen ..., hvis ikke feilen hadde blitt oppdaget. ...

På denne bakgrunn fastholder (sikrede) sitt krav om forsikringsdekning for skaden på lastebilen, og ber klagenemnda vurdere saken på nytt.

Foretaket opprettholdt 26.4.24 sin vurdering. Etter foretakets oppfatning var saltsprederen en del av kjøretøyets innretning. Foretaket mente at det ikke var riktig å anse saltsprederen som et ytre element da den var påkoblet lastebilen.

Den 11.9.24 sendte takstmannen slik e-post til foretaket:

... Forklaring på virkemåte og årsak til skaden

Lastebilen ... har montert et Hydraulikk anlegg som består av oljetank, pumpe og slanger som lager trykk til utstyr som blir montert på bilen. Dette er ekstra utstyr som blir montert fra Fabrikk eller verksted som bygger om bilen etter kundens ønske

Her var det montert en saltspreder som var drevet av dette hydraulikk anlegget. Når saltsprederen som sin motor som var montert begynner å gå tregt eller setter seg fast blir trykket så høyt at det blir varmt

Oljen som blir oppvarmet går da i en "sløyfe" fra saltspreder til lastebil og tilbake. Varmen som utviklet seg har da skadet hydraulikkpumpe, tank og slanger

Sikrede krever dekning for skade på bilen under kaskoforsikringen og anfører at bilen ble skadet som følge av en feil ved en saltspreder. Saltsprederen var påkoblet bilen på skadetidspunktet. Den må anses som "ytre" i forhold til lastebilen. Skaden er forårsaket av eget, separat forsikringsobjekt.

Innretningen mister ikke sin karakter av ytre påvirkning selv om styring og kontrollsystemer skjer fra bilen slik at innretningen "blir styrt fra bilens førerhus". Dette er nødvendig fordi føreren befinner seg der.

Det er inkonsekvent at foretaket regner saltsprederen som "ytre" i forhold til den forsikrede bilen, men likevel som et separat forsikringsobjekt. Det kan ikke være avgjørende at saltsprederen er "påkoblet".

Forsikringsforetaket avviser ansvar og bestrider at det dreier seg om ytre påvirkning. Skaden har skjedd som følge av varmgang i saltsprederens hydraulikk. Denne varmegangen ble forårsaket av saltet i saltsprederen. Siden saltsprederens funksjon er å spre salt, kan ikke saltet regnes som en ytre gjenstand. Det antas at saltet har klumpet seg pga. fukt, noe som er forventet i en maskin brukt utendørs om vinteren. Ifølge nemndspraksis må en "ytre" påvirkning forstås som forhold utenfor den forsikrede gjenstanden. I denne saken er ikke skaden forårsaket av noe "ytre".

Saltsprederen betraktes som en del av kjøretøyets innretninger, selv om den er særskilt forsikret. Saltsprederen drives av kjøretøyets hydraulikk. Slinger monteres på kjøretøyet og saltsprederen styres fra kjøretøyets førerhus. Den er også låst fast i bilens ramme. Når kun kjøretøyets egne innretninger er involvert i skadeforløpet, kan skaden ikke anses å ha skjedd som følge av en ytre påvirkning. Hydraulikken på saltsprederen fungerer ikke uavhengig eller separat fra lastebilen. Det fungerer altså som ett system når de er sammenkoblet. Saltsprederen har heller ikke noen egen funksjon når den ikke er festet til krok bilen. Videre har ikke krok bilen noen relevant funksjon uten slikt utstyr, ettersom den er ment spesifikt for å styre og operere dette utstyret. Generelt kan mye utstyr skiftes på et kjøretøy uten at dette gjør dem til "ytre" gjenstander. Det vises også til FinKN 2021-885, 2020-530, 2019-719, 2019-438 og FSN 4749, hvorav sistnevnte avgjørelse er særlig relevant for den aktuelle saken.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig for skade på lastebil under kaskoforsikringen.

Sikredes forsikring omfatter «skade på bilen oppstått ved sammenstøt, utforkjøring, velting, hærverk eller annen tilfeldig, plutselig ytre påvirkning». Det er klart at skaden på lastebilen ikke skyldes "sammenstøt", "utforkjøring", "velting" eller "hærverk". Spørsmålet er derfor om skaden er en følge av "annen tilfeldig, plutselig ytre påvirkning".

Nemnda forstår saken slik at det ikke er bestridt at skaden skjedde plutselig.

Formuleringen "ytre" påvirkning betyr at påvirkningen må være ytre i forhold til objektet som er dekket av forsikringen, jf. FinKN 2017-285 og 2022-713. Dette betyr at egenskaper ved bilen selv ikke kan regnes som en "ytre årsak".

Foretakets takstmann har uttalt at:

"bilen er en "krokbiil" som enkelt kan skifte utsyr, alt ifra vanlig dumper kasse, asfalt kasse saltspreder ... Det tar kun noen minutter å skifte utstyret. Saltsprederen drives av bilens hydraulikk, pumper og oljetank sitter montert på bilen og kan drive forskjellig type utstyr. Man kobler bare x antall slanger til utstyret som monteres på bilen og dette blir da styrt ifra førerhus".

Foretakets fagsjef har videre vurdert situasjonen etter en samtale med takstmannen:

Saltsprederen "dras på" krokbi/en og låses fast med hydrauliske låser i bilens ramme. Det er hydraulikken i denne saltsprederen som har gått varm, og som har medført smelteskader på lastebil. Mest sannsynlig årsak er at saltet har klumpet seg, slik at den har gått varm pga at dette har festet seg. Saltet er en nødvendig del saltsprederens funksjon ... Det er hydraulikken som går varm ved vanlig bruk av bilen og dette fører til en lekkasje som igjen skader bilen.

Nemnda forstår saken slik at saltsprederen var koblet til krok-bilen på tidspunktet for skaden og festet til bilen ved hjelp av hydrauliske låser, slanger og ledninger, som gjorde det mulig å styre enheten fra førerhuset i lastebilen. Under bruk oppstod det varmgang i hydraulikken på saltsprederen, noe som førte til overoppheting og smelteskader på lastebilen. Den sannsynlige årsaken til varmgangen er at saltet klumpet seg. Dette førte til overoppheting i hydraulikken og resulterte i en lekkasje som skadet lastebilen.

Nemnda forstår foretaket slik at det mener skaden ikke er en følge av ytre påvirkning fordi saltsprederen funksjonelt er knyttet sammen med bilen og at bil og saltspreder derfor må sees som en enhet. Nemnda mener en slik funksjonell avgrensning skaper retts tekniske problemer og heller ikke er den mest naturlige forståelsen av ordlyden. Når forsikringsvilkårene bruker formuleringen "ytre påvirkning" er det mer naturlig at "ytre" refererer til det objektet som er forsikret, jf. også nemndspraksis nevnt ovenfor. I så fall må "ytre" vurderes i forhold til den forsikrede lastebilen, og ikke i forhold til hvilke gjenstander som fungerer som en enhet. En påkoblet saltspreder er ikke en del av lastebilen, men utstyr som kan kobles på og av. Saltsprederen utgjør et eget forsikringsobjekt. Det er ikke avgjørende om saltsprederen styres fra bilen; spørsmålet er om den utgjør en del av bilen eller er en egen, separat gjenstand.

Ut fra dette er skaden omfattet av forsikringen.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (bransjerepresentant) og Heike Kristine Bentsen (næringsrepresentant).